

det andet. Efter Lovforslaget er Skolerne nemlig ikke Statsskoler og heller ikke Privatskoler i den Forstand, hvori vi hidtil sædvanlig her tager dette Ord. Man har sikret disse Skoler økonomisk, men man har samtidig berøvet dem Friheden. Der er ikke den Ting, de ikke skal spørge Ministeren om: Privatskoler under den Form betragter jeg ikke som Privatskoler, og lad mig sige det lige ud, at hellere end at gaa med til en saadan Form for Privatskoler vil jeg gaa med til rene Statsskoler. Jeg maa dog tilføje, at jeg meget nødtigt vil være med hertil. Jeg mener nemlig, at vi udmærket godt kan bevare vore Navigationsskoler som Privatskoler med den Frihed, der hidtil har været disse beskaaret, og samtidig give dem den økonomiske Støtte, som er absolut nødvendig. Jeg tror saa vist ikke, vi har Grund til at lægge saadanne Baand paa vore Navigationsskoler som dem, der her er foreslaaet. Jeg mener at have saa meget Kendskab til Navigationsundervisningen, at jeg tør sige, at disse Privatskoler har i en Aarrække under vanskelige økonomiske Forhold gjort et baade fortjenstfuldt og energisk Arbejde. Hvorfor kan vi saa ikke yde dem en økonomisk Støtte uden samtidig at baste og binde dem, saaledes at de ikke kan virke med pædagogisk Frihed? For det kan de nemlig ikke.

Der staar i § 23, efter at det første er omtalt, at Handelsministeren kan meddele indtil 7 Navigationsskoler Godkendelse, at: „Godkendelsen er betinget af, at Skolerne opfylder de Krav, som stilles af Ministeren, og underkaster sig hans Tilsyn“. Hvorfor i Alverden kan vi ikke nævne de 7 Navigationsskoler paa samme Maade som i den gældende Lov? Selvfølgelig skal Ministeren have Ret til, hvis de ikke opfylder Betingelserne, at nægte dem Godkendelse og Tilskud, eller ogsaa maa de flyttes til et Sted, hvor de bedre er i Stand til at bestaa. Skolerne kan efter Lovforslaget intet gøre uden at spørge Ministeren om Forlov. Deres Budget skal godkendes af ham og kan ifølge § 26 ikke fraviges uden Ministerens Samtykke. Det er en mærkelig og yderst upraktisk Bestemmelse. Hvordan skal en Skole paa det Tidspunkt, Budgettet lægges, være i Stand til at vide, hvor mange Elever den faar, og derfor kunne lægge sit Budget med Hensyn til Lærere o. s. v. Hvordan skal den kunne indsende et saadant Budget, som dernæst ikke maa fraviges uden Ministerens Sam-

tykke? Nej, Navigationsskolerne trænger til Støtte, og jeg mener, at vi godt kan give dem god økonomisk Støtte, thi vi ofrer ikke for meget paa Skibsfarten herhjemme, og der kan maaske i den kommende Tid bydes dansk Skibsfart saa gode Betingelser, at det vilde være heldigt, om vi virkelig ogsaa ofrede noget i økonomisk Henseende paa at fremme Skibsfarten. Men lad os gøre det paa en saadan Maade, at Skolerne faar Lejlighed til at bevare den Frihed, de hidtil har haft, og vil man endelig ikke give dem Retten til at bevare deres Frihed — vel, saa lad os i alt Fald ikke binde dem paa den Maade, her er foreslaaet, men lad os saa sige: Privat Undervisning duer ikke paa dette Omraade, lad os faa rene Statsskoler. Det vil jeg, som sagt, hellere gaa med til end til det, som her er foreslaaet. Jeg maa sige, at det forbavser mig, at 3 Navigationsskolebestyrere, der hidtil har virket ved private Skoler, har kunnet gaa med til at foreslaa en saadan Ordning — og jeg er vis paa, at jeg ikke er den eneste, der er blevet forbavset derover, men at mange ser paa dette paa samme Maade som jeg.

Et Spørgsmaal vedrørende Navigations-skolelærernes Stilling vilde jeg her gerne pege paa. Det vilde efter min Mening være heldigt, om vi tænkte en lille Smule paa at hjælpe disse til paa en eller anden Maade at faa nogen Pension. Naar de har virket ved Skolerne i mange Aar og ikke kan mere, er det meget uheldigt for dem at staa uden nogen som helst Støtte. Vi har paa forskellig Maade hjulpet de private Skolers Lærere i den Henseende, idet der af Staten er ydet Tilskud til Pensionskasser, hvortil Lærerne selv og Skolerne ydede Bidrag. Var det ikke værd at overveje Muligheden for at ordne Forholdene for Navigationsskolelærerne paa lignende Maade, saaledes at de altsaa selv betalte en vis Procent af deres Lønninger til en Pensionskasse, at endvidere Skolerne betalte deres Part dertil, og at endelig Staten gav Tilskud?

Maa jeg til Slut blot gøre det Spørgsmaal, om det ikke vil være yderst uheldigt netop paa det nuværende Tidspunkt at stille forøgede Krav til Navigatorerne. Jeg betragter det som utvivlsomt, at forøgede Krav og dermed forøgede Bekostninger vil formindske Tilgangen til Navigatorstanden. Men er det da ikke uheldigt at stille disse Krav netop nu? Det er jo dog højst rimeligt, at der, naar fre-